

LINDBLAD, ADOLF FREDRIK (1801–78)

1	AFTONEN (<i>text: E. J. Stagnelius</i>)	2'06
2	DER SCHLUMMERNDE AMOR (<i>text: M. Claudius</i>)	1'26
3	MÅN TRO? JO, JO! (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	2'11
4	SVANVITS SÅNG (<i>text: P. D. A. Atterbom</i>)	2'05
5	VARNING (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	2'44
6	NATTVIOLEN (<i>text: U. von Feilitzen</i>)	2'11
7	FRIERIET (duet) (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	2'14
8	PÅ GAMLA DAGAR (duet) (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	3'25
9	VAGGVISA (<i>text: F. M. Franzén</i>)	2'56

GEIJER, ERIK GUSTAF (1783–1847)

10	BLOMPLOCKERSKAN (<i>text: E. G. Geijer</i>)	2'43
11	GRÄL OCH ALLT VÄL (<i>text: E. G. Geijer</i>)	0'43
12	MIN POLITIK (<i>text: E. G. Geijer</i>)	0'55
13	SKÄRSLIPARGOSSEN (<i>text: E. G. Geijer</i>)	2'08

LINDBLAD, ADOLF FREDRIK

14	EN SOMMARDAG (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	2'11
15	GUBBEN VID VÄGEN (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	2'19
16	EN UNG FLICKAS MORGONBETRAKTELSE (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	1'47
17	BRÖLLOPSFÄRDEN (<i>text: A. F. Lindblad</i>)	4'21

BERWALD, FRANZ ADOLF (1796–1868)

18	ROMANCE (text: F. von Matthisson, trans. anon.)	2'29
19	LEBT WOHL IHR BERGE (text: F. Schiller)	1'58
20	TRAUM (text: L. Uhland)	3'30
21	A VOTRE ÂGE (text: Mme de Staël)	2'24
22	EN PARCOURANT LES DOUX CLIMATS (text: anon.)	2'00
23	DEN 4 JULI 1844 (KONUNG OSCAR!) (text: G. G. Ingelman)	3'45

SÖDERMAN, AUGUST (1832–76)

24	JUNGFRUN I ROSENGÅRD (text: anon.)	1'55
25	JUNGFRUN I DET GRÖNA (text: B. E. Malmström)	1'26
26	SYNDEN, DØDEN (text: B. Bjørnson)	2'17
27	ICH HAB' IM TRAUM GEWEINET (text: H. Heine)	2'23
28	IM WUNDERSCHÖNEN MONAT MAI (text: H. Heine)	0'44
29	FLICKAN I SKOGEN (text: E. von Qvanten)	3'28
30	BALLADE (text: H. Heine)	1'38
31	SERENAD (text: anon.)	1'03
32	MAJVISA (text: C. F. von Zeipel)	1'47

TT: 74'50

ANNE SOFIE VON OTTER *mezzo-soprano*

BENGT FORSBERG *piano*

FREDRIK ZETTERSTRÖM *baritone* (tracks 7 & 8)

Erik Gustaf Geijer, Franz Berwald, Adolf Fredrik Lindblad and August Söderman all wrote songs for voice and piano during a period when making music at home was a fundament of musical life in Sweden. New techniques of printing music, developed in the early years of the 19th century, facilitated the publication of sheet music. And even if the income this brought in was small, there was a market for such publications. The wealthier urban middle class was growing rapidly and there was a corresponding interest in performing popular songs at home. Lindblad and Geijer both wrote their songs with the intention that these should be sung at domestic social events, and their own salons provided a natural stage for their compositions. Berwald and Söderman's musical contexts were different. Berwald early on sought to win stage performances while Söderman, who belonged to a later generation, first established himself in music for the theatre and with choral compositions.

Franz Berwald composed only a handful of songs. *Drei Sing-lieder*, including *Lebt wohl ihr Berge* och *A votre âge*, and *Romance* were written shortly prior to 1820. Besides Swedish lyrics, Berwald also produced settings of poems in French and German, hoping – in vain – for international success. His song *Den 4. juli 1844 – Konung Oscar* was composed as a birthday present to the Swedish king, Oscar I, but its public performance was a limited success. One critic observed that Berwald was a better composer of instrumental than of vocal music. It is possible that Berwald was trying to break new ground with his relatively complex songs, but it was simple ballads that were really popular at the time and his pioneering style had the reverse effect. Indeed, several of his songs still remain unknown today.

While Berwald's strength as a composer resided in his instrumental music, Geijer and Lindblad were

masters of the ballad. The two men were constant attenders at the salons held by the authoress Malla Silfverstope and other literati in both Uppsala and Stockholm. Geijer wrote his songs during the 1830s and 1840s and his lyrics, like those of Lindblad, frequently dealt with everyday concerns. *Min politik* deals with the problems Geijer encountered as a member of the Swedish parliament, while *Gräl och allt väl* portrays the difficulties attending to mixing in society and *Blomplockerskan* gives a picture of a young girl pulling the petals off a daisy and counting them, yes and no alternately, to discover whether she will win the object of her affections. The unpretentious texts, in which the poet assumes different roles, are not lacking in charm and give an idea of the atmosphere of the gatherings at Geijer's own home, where his daughter Agnes was the chosen performer.

While Agnes was Geijer's singer, Lindblad's was Malla Silfverstolpe's niece Ava Wrangel. Though Lindblad composed a great deal of chamber music, it was in his songs that he really came into his own as a composer. He wrote songs throughout his life, the first of them in the early years of the 1820s and the last during the 1860s. Lindblad spent his life moving between the salons in Stockholm and Uppsala and country life in rural Östergötland where he grew up. His song *En ung flickas morgonbetraktelse* has, like Geijer's *Blomplockerskan*, a naïve tone as it portrays a young girl's delight at the prospect of meeting her fiancé, coupled with concern about what to wear and how to reply to his proposals. Lindblad's *Bröllopsfärden* and Geijer's *Skärslipargossen* date from the same period and both contain realistic elements. In the song *Skärslipargossen*, the young lad's heavy workload and the motion of the grindstone are reflected in the whirring accompaniment. *Bröllopsfärden* is a Swedish ballad that gives a striking picture of a jour-

ney by horse-drawn carriage. Words and music are closely interwoven and one can hear the horse's hooves in the piano introduction, a motif that portrays the rapid progress all the way to its goal, where the radiant bride, dressed for her nuptials, eagerly awaits her groom. Over the ice they race to the dramatic climax when a fearful end awaits as the ice breaks and carriage and horse disappear in the lake.

Mån tro? Jo, jo! was a favourite of the famous singer Jenny Lind. There are messages on two levels in the song, one playfully humorous and the other diffidently quizzical, and these are reflected in both lyrics and music. As is so often the case with Lindblad, emotions give way to the portrayal of nature, and interludes of descriptive tone-painting provide pleasant relief. Lindblad was skilful at exploring the meaning of a poem in his musical settings. *En som-mardag*, one of his finest songs, is an excellent example of this. It begins with a rippling introduction which creates an idyllic mood. The lyrics describe a walk in beautiful countryside and the voice is accompanied by a piano setting that enhances our impression of natural beauty. This is true, too, of *Aftonen* in which the music reflects the mood of Stagnelius's poem and the serenity of the piano part harmonizes well with the sensuous melody given to the voice.

Several of Lindblad's songs were composed in the early years of the 1840s and they portray, in lyrics and music, the complex situation he faced when, as a married man with three children, he had fallen in love with Jenny Lind who was 20 years his junior. *Varning* was sung by Lind, and one is tempted to conclude that the text reflects Lindblad's forbidden love for the singer. The setting shows great subtlety: at the words 'pay heed, pay close heed' the flow of notes stops to allow us to reflect on the matter. There are also songs that deal with other matters than illicit love. The duet

På gamla dagar, for example, was Lindblad's answer to the poet Almqvist's much discussed novel *Det går an*, which challenged the concept of life-long marriage and was considered scandalous in the composer's circle.

Lindblad's songs stretch from *Svanvits sång*, which he composed in the autumn of 1822 to lines from his friend Atterbom's *Lycksalighetens ö*, to the end of the 1860s. One of his last songs was a setting of his son-in-law Urban von Feilitzen's poem *Nattviol*. In his old age, Lindblad and his wife lived in one of the houses on the farm belonging to his daughter Lotten and her husband in Östergötland. The two men were radically different in temperament and this caused conflicts between them. In order to make himself understood, von Feilitzen wrote the poem *Nattviol* and gave it to Lindblad. Appreciating the spirit in which it was written, Lindblad set the poem to music, producing one of his best songs with a lyrical tone to both melody and piano accompaniment that reflects the message of the poem.

Lindblad has often been regarded as Sweden's own Schubert with whom he shared the ability to give greater profundity to a poem through his musical setting. Many of Lindblad's songs are beautifully melodic, while interpreting the meaning of the lyrics is central to him. In many instances he shows himself to be a romantic in terms of his views and feelings but classical with regard to form and execution.

Two generations and an entirely different musical world separate August Söderman from Erik Gustaf Geijer. Söderman began his career as a successful theatre musician and, aged only 19, he was already running his own ensemble. When he was 24, a scholarship enabled him to spend the winter of 1856–57 studying in Leipzig. Two significant features explain the difference between Söderman's music and that of

his predecessors. After the 1850s the frequency of public concerts increased and this meant that there was now a greater distance between composer and listener. Simultaneously Söderman discovered Wagner's music and this influenced his own compositions.

All of the Söderman songs on this disc, with the exception of *Synden, döden*, are from the time around his stay in Leipzig. *Flickan i skogen*, the first of Söderman's songs to be published, was included in a comedy called *Lilla Fadette* and was a popular success. Also from this period are *Majvisa*, *Jungfrun i rosengård* and *Serenad* while *Im wunderschönen Monat Mai*, *Ich hab' im Traum* and *Ballade* were composed in Leipzig itself. On his return to Sweden, Söderman was engaged at the Royal Stockholm Opera as choir-master. He was highly regarded as a choral director and was often invited to conduct other choirs. It was in connection with his choral conducting that he came to set the poems by Bjørnstjerne Bjørnson. Söderman composed *Synden, döden* in 1871, dedicating it to his friend, the singer Fredrika Stenhammar.

Söderman's solo songs were not composed for the salon as such. In his biography of Söderman, Gunnar Jeanson writes that Söderman 'with his introvert personality', was something of a misfit in the salons of the day. His fellow composer Ludvig Norman noted that Söderman was wont to turn up at one moment in a salon only to have disappeared again in the next instant. The brief solo song was never as important to Söderman as it had been to an earlier generation. His songs look forward to new forms of musical expression and he wanted to paint with a thicker brush, to create a broader narrative and dramatic force and to develop the lyrical feeling that was such a notable aspect of his talent.

© Eva Öhrström 2011

The internationally acclaimed mezzo-soprano **Anne Sofie von Otter** is one of the finest singers of her generation. With a repertoire ranging from baroque music to contemporary works, she has also collaborated with the pop legend Elvis Costello and the celebrated jazz pianist Brad Mehldau. Her impressive discography has earned her numerous awards, including that of Recording Artist of the Year from the International Record Critics Association, a Grammy Award for best classical vocal performance, and a *Gramophone* Award as well as a Diapason d'Or de l'Année as Artist of the Year. She enjoys a long-standing collaboration with the pianist Bengt Forsberg, with whom she tours extensively and has recorded numerous and varied Lieder programmes, one of the very first being a Sibelius recital on BIS.

Anne Sofie von Otter gained an international reputation as an outstanding Octavian (*Der Rosenkavalier*) with performances at the Royal Opera House Covent Garden, Bavarian State Opera, Opéra National de Paris and Vienna State Opera. She also performed the role with James Levine and the Metropolitan Opera, and a recording under Carlos Kleiber is available on DVD. Other seminal opera recordings include *Orphée et Eurydice* under John Eliot Gardiner and Handel's *Ariodante* and *Hercules* under Marc Minkowski, with whom she has also collaborated on excerpts from the operettas of Offenbach. She continues to be sought after by the world's leading conductors, orchestras and opera houses, performing in the USA, Canada, Europe, China and Japan, as well as in Australia and New Zealand.

Anne Sofie von Otter was born in Sweden, and graduated from the Royal College of Music in Stockholm, continuing her studies in London at the Guildhall School of Music and Drama in London. She appears on this disc by kind permission of Naïve, Paris.

Bengt Forsberg studied at the Gothenburg School of Music and Musicology, where he first majored in organ, receiving his soloist's diploma as pianist in 1978. Much of Forsberg's renown is focused on his work as a chamber musician, both in Sweden and abroad. Among his regular partners are prominent instrumentalists such as the cellist Mats Lidström and the violinist Nils-Erik Sparf. His collaboration with the mezzo-soprano Anne Sofie von Otter has been particularly successful and they regularly perform all over the world. They have also made many joint recordings, which have received great international acclaim.

Bengt Forsberg also appears as a soloist with orchestra, and has performed with all the major Swedish symphony orchestras, as well as a number of international ones. His repertoire is exceptionally wide and he has become particularly renowned for playing unknown music by well-known composers as well as for exploring lesser-known and unjustly neglected composers, such as Medtner, Korngold, Alkan, Chabrier and Percy Grainger. He is also the music director of a well-regarded chamber music series in Stockholm.

Erik Gustaf Geijer, Franz Berwald, Adolf Fredrik Lindblad och August Söderman, alla skrev de solosånger under en period i svenskt musikliv när hemmusicerandet var den starka faktorn i musiklivet. Under 1800-talets början gjordes nya uppfinningar som innebar att det blev enklare att publicera sig i tryck. Även om inkomsterna var små, så fanns det en marknad att vända sig till. Borgarklassen växte snabbt i städerna och intresset för visång i hemmen var stort. Lindblad och Geijer skrev sina sånger för att sjungas under sällskapslivet i hemmen. Deras egna salonger var de självklara scenerna. Berwald och Söderman hade andra musikaliska miljöer: Berwald siktade tidigt mot konserträderna och Söderman, som tillhörde en senare generation, kom från teatermusikens och körens värld.

Franz Berwald komponerade bara ett fåtal sånger. *Drei Sing-lieder*, från vilka *Lebt wohl ihr Berge* och *A votre âge* har hämtats, samt *Romance* tonsattes strax före 1820; han valde förutom svenska även franska och tyska texter och hoppades förgäves på internationell framgång. Sången *Den 4. juli 1844 – Konung Oscar* var en födelsedagspresent till Oscar I som framfördes offentligt utan någon större framgång. En recensent tyckte att Berwald komponerade bättre instrumentalmusik än vokalmusik. Möjligen försökte Berwald bryta ny mark med sina komplicerade sånger, men den enkla visan favoriserades under hans tid och effekten blev därför den motsatta – flera av hans sånger är än idag okända.

Om Berwalds styrka var instrumentalmusiken så var Geijers och Lindblads styrka visorna. Tillsammans med Lindblad cirklade Geijer runt i Malla Silfverstolpes och andra vänners salonger i Uppsala och Stockholm. Geijer skrev sina sånger under 1830- och 1840-talen och för båda tonsättarna gäller att texterna ofta ansluter till deras vardagar. Geijers *Min*

politik handlar om hans problem som politiker i riksdagen, *Gräl och allt väl* om sällskapslivets komplikationer och *Blomplockerskan* ger en bild av en ung flicka som rycker blombladen av prästragen och räknar omväxlande ja och nej för att uttröna om den älskade ska bli hennes. Det är en naiv rollpoesi som inte saknar charm och ger en föreställning om hur salongslivet levdes i det Geijerska hemmet där dottern Agnes var den givna sängerskan.

Om Agnes var Geijers sängerska, så var Malla Silfverstolpes systerdotter Ava Wrangel Lindblads. Även om Lindblad också flitigt komponerade kammarmusik, var det i sångerna han blommade ut som tonsättare. Sångern skrev han under hela sitt liv, de första under 1820-talets början och de sista under 1860-talet. Lindblads liv pendlade mellan sällskapslivet i salongerna i Stockholm och Uppsala och livet i naturen i hans barndoms Östergötland. Hans sång *En ung flickas morgonbetraktelse* har som Geijers *Blomplockerskan* en naiv ton och skildrar både glädjen och funderingarna om klädsel och repliker inför mötet med fästmannen. Lindblads *Bröllopsfärden* och Geijers *Skärslipargossen* komponerades under samma tid och i båda sångerna finns realistiska tongångar. I *Skärslipargossen* pressas gossen i arbetet och textens "surra hjul" återspeglas i det surrande ackompanjemanget. *Bröllopsfärden* är en svensk ballad som målade skildrar färden med häst och vagn. Texten och musiken är tätt sammanvävda, man hör hästens hovar i det inledande förspelet, ett motiv skildrar färden i lustig fart fram till sitt mål, där den strålade bruden i bröllopskrud väntar sin ivriga brudgum. Ut över isen bär det, och med en dramatisk kontrast skildras det hemska slutet, när isen brister och ekipaget försvinner ner i vattnet.

Mån tro? Jo, jo! sjöngs ofta av Jenny Lind. Sången har två budskap, ett raljerande humoristiskt

och en frågande osäkerhet som avspeglar sig i både texten och ackompanjemanget. Som så ofta hos Lindblad övergår känslorna i naturskildringar som med sina illustrerande mellanspel ger en behaglig distans. Lindblad fördjupade skickligt textens innebörd i musiken. Det framgår inte minst av *En sommardag*, som är en av Lindblads bästa sånger. Den inleds med ett porlande förspel som skapar en idyllisk stämning. Texten skildrar en promenad i naturens vackra omgivning och sången ackompanjeras av en pianosats som fördjupar naturupplevelsen. Detsamma gäller för sången *Aftonen* där stämningen i Stagnelius' text tas upp i musiken och lugnet i pianostämman harmoniserar väl med sångstämmans smekande melodi.

Flera av Lindblads sånger komponerades under början av 1840-talet, när han som trebarnspappa och gift med prästdottern Sophie Kernell, hade förälskat sig i den 20 år yngre sängerskan Jenny Lind och i realistiska ord och toner skildrar sin komplicerade situation. *Varning* sjöngs av Jenny Lind och snubblade nära ligger antagandet att texten handlar om Lindblads förbjudna kärlek till sängerskan. Sången är underfundigt komponerad: vid texten *Giv nu akt, noga akt* stannar flödet upp och manar till eftertanke. Men här finns också sånger som handlar om andra saker. *På gamla dagar* var till exempel Lindblads svar på C.J.L. Almqvists omdiskuterade berättelse *Det går an*, som upprörde många i kretsen.

Lindblads sånger sträcker sig från *Svanvits sång*, som komponerades hösten 1822 till vännen Atterboms text ur *Lycksalighetens ö*, fram till slutet av 1860-talet. En av de sista sångerna han skrev var svärsönnen Urban von Feilitzens dikt *Natvioletten*. I ett av husen på dottern Lotten och hennes mans gård Lövbingsborg i Östergötland bodde det gamla paret Lindblad. Männens personligheter var radikalt olika, vilka ofta ledde till konflikter. För att bli förstådd

skrev Urban von Feilitzen texten *Nattviolen* och gav till Lindblad. Lindblad förstod gesten och komponerade en av sina bästa visor, med en lyrisk ton i melodin och ackompanjemang som fångar upp textens innehåll.

Lindblad har ofta kallats för ”den svenska Schubert”. Han hade i sina sånger samma förmåga som Schubert att fördjupa texten med musiken. Många av hans visor är melodiska och välljudande och tolkningen av texterna central; han var i flera fall romantiker till uppfattning och känsla, men klassiker i form och utförande.

August Söderman var två generationer yngre än t.ex. Geijer och tillhörde en helt annan musikalisk värld. Han började som en framgångsrik teatermusiker och hade eget kapell redan som 19-åring. 24 år gammal, vintern 1856–1857, gjorde ett stipendium det möjligt för honom att resa till Leipzig och studera. Två viktiga faktorer gör att Södermans musik skiljer sig från hans föregångares. Efter 1850-talet växte de offentliga konserterna i antal, vilket innebar att närheten till lyssnarna avtog. Samtidigt upptäckte Söderman Wagners musik, och det påverkade hans kompositioner.

Alla sångerna i denna samling, utom sången *Synden, döden* har anknytning till tiden kring Leipzig-året. *Flickan i skogen*, den första av Södermans visor som trycktes, gavs i komedien *Lilla Fadette* och blev ganska populär. Från samma period kommer *Majvisa*, *Jungfrun i rosengård* och *Serenad* medan *Im wunderschönen Monat Mai*, *Ich hab' im Traum* och *Ballade* komponerades i Leipzig. Väl hemkommen anställdes Söderman vid Kungl. Teatern som körmästare. Han blev en mycket omtyckt körledare som ofta anlätades som musiksällskapens kördirigent. Som ett led i denna verksamhet tillkom tonsättningarna av Bjørnstjerne Bjørnsons dikter. *Synden, döden* komponerade Söder-

man 1871 och tillägnade sångerskan och vännen Fredrika Stenhammar.

Södermans sånger var knappast komponerade för salongerna. Gunnar Jeanson skriver i sin biografi att Söderman ”med sitt slutna väsen” inte passade i salongsmiljöerna. Kollegan Ludvig Norman berättade att Söderman på sin höjd uppenbarade sig ett ögonblick i en salong för att i nästa vara försvunnen. Det mindre sångstycket blev aldrig för Söderman vad det hade varit för den tidigare generationen. Hans sånger pekade framåt mot nya klanger, han ville måla med en bredare pensel, få fram en större episk bredd och dramatisk slagkraft och utveckla den lyriska känslan som var utmärkande för hans begåvning.

© Eva Öhrström 2011

Anne Sofie von Otter är internationellt erkänd som en av sin generations främsta sångare. Med en repertoar som spänner från barock till samtida musik har hon även samarbetat med poplegenden Elvis Costello och den framstående jazzpianisten Brad Mehldau. Hennes imponerande diskografi har vunnit henne en mängd utmärkelser, såsom ”Recording Artist of the Year” från International Record Critics Association, en Grammy Award som bästa klassiska sångare och en Gramophone Award och en Diapason d’Or de l’Année som årets artist. Hon har ett mångårigt samarbete med pianisten Bengt Forsberg, som på skiva har resulterat i en lång rad romansinspelningar där en av de allra första var ett Sibeliusprogram för BIS.

Anne Sofie von Otter vann internationell ryktbarhet som en suverän Octavian i *Rosenkavaljeren*, en roll hon har gjort på Covent Garden och på operahuset i München, Paris och Wien, samt på Metropolitan. Hon har även medverkat i en filmad uppsättning av operan under dirigenten Carlos Kleiber.

Andra uppmärksammade operainspelningar är *Orphée et Eurydice* under John Eliot Gardiner och Händels *Artiodante* och *Hercules* under Marc Minkowski, som hon även har samarbetat med kring utdrag från operetter av Offenbach. Ständigt efterfrågad av världens ledande dirigenter, orkestrar och operahus ger hon konserter i USA, Kanada, Europa, Kina och Japan, samt i Australien och Nya Zealand.

Utbildad vid Kungl. Musikhögskolan fortsatte Anne Sofie von Otter sina studier i London vid Guildhall School of Music and Drama. Hon medverkar här med benäget tillstånd från skivbolaget Naïve.

Bengt Forsberg är utbildad vid Musikhögskolan i Göteborg, där han avlade högre organist- och kantorexamen 1975 – en examen han 1978 kompletterade med pianodiplom. Han är en mycket uppskattad och flitigt engagerad kammarmusiker, både i Sverige och utomlands, och bland hans regelbundna samarbetspartners finns t.ex. mezzosopranen Anne Sofie von Otter, cellisten Mats Lidström och violinisten Nils-Erik Sparf, med vilka han också har gjort ett stort antal inspelningar. Tillsammans med von Otter konserterar han regelbundet runt om i världen och flera av deras inspelningar har belönats med prestigefyllda priser. Forsbergs engageras dessutom ofta som solist och har framträtt med såväl samtliga större svenska symfoniorkestrar som ett flertal utländska.

Bengt Forsbergs repertoar är osedvanligt bred och han drar inte sällan fram bortglömda verk i rampljuset – ovanliga verk av kända tonsättare liksom oförtjänt åsidosatta verk av mindre kända kompositörer såsom Medtner, Korngold, Alkan, Chabrier och Percy Grainger. Han är även konstnärlig ledare för kammarmusiken i Allhelgonakyrkan i Stockholm, där många av landets främsta musiker regelbundet framträder.

Erik Gustaf Geijer, Franz Berwald, Adolf Fredrik Lindblad och August Söderman – ihre Lieder für Gesang und Klavier entstanden alle in einer Zeit, in der das häusliche Musizieren ein Grundpfeiler des schwedischen Musiklebens war. Zu Beginn des 19. Jahrhunderts erleichterten neue Erfindungen die Herausgabe von gedruckten Noten, und obwohl die Einkommen niedrig waren, gab es einen Markt dafür. Die bürgerliche Mittelklasse in den Städten wuchs rasch, das Interesse, beliebte Lieder zu Hause aufzuführen, war groß. Lindblad und Geijer komponierten ihre Lieder für gesellige Hausmusik-Abende, wobei ihre eigenen Salons ganz natürlich als Bühnen dienten. Berwald und Söderman dagegen hatten andere musikalische Umgebungen: Berwald strebte schon früh die Konzerthäuser an, während Söderman, der einer späteren Generation angehörte, aus der Welt der Theater und der Chöre kam.

Franz Berwald komponierte nur wenige Lieder. *Drei Sing-Lieder*, darunter *Lebt wohl, ihr Berge* und *A votre âge*, sowie *Romance* entstanden kurz vor 1820. Neben schwedischen wählte er auch französische und deutsche Texte, hoffte aber vergeblich auf internationalen Erfolg. Das Lied *Den 4. juli 1844 – Konung Oscar* war ein Geburtstagsgeschenk für Oscar I., das ohne größeren Erfolg öffentlich aufgeführt wurde. Ein Kritiker fand, dass Berwalds Instrumentalkompositionen besser seien als seine Vokalmusik. Vielleicht versuchte Berwald, mit seinen komplizierten Liedern neue Wege zu beschreiten, aber zu seiner Zeit war das einfache Lied populär, so dass es einen gegenteiligen Effekt gab – einige seiner Lieder sind noch heute unbekannt.

Während Berwalds Stärke die Instrumentalmusik war, so waren Geijer und Lindblad Meister der Ballade. Die beiden waren ständige Besucher in den Salons der Schriftstellerin Malla Silfverstolpe und anderer Lite-

raten in Uppsala und Stockholm. Geijer komponierte seine Lieder in den 1830er und -40er Jahren, und seine Texte, ebenso wie die Lindblads, handelten häufig vom alltäglichen Leben. Geijers *Min Politik* thematisiert seine Probleme als Mitglied des schwedischen Reichstages, *Gräl och allt väl* das komplizierte Gesellschaftsleben, und *Blomplockerskan* zeichnet das Bild eines jungen Mädchens, das die Blütenblätter einer Margerite abzählt – er liebt mich, er liebt mich nicht –, um herauszufinden, ob sie den Geliebten für sich gewinnen wird. Die naiven Texte, in denen der Poet verschiedene Rollen einnimmt, entbehren nicht eines gewissen Charmes und vermitteln ein Bild des Geijerschen Salon-Lebens, wobei Tochter Agnes die bevorzugte Sängerin war.

Wenn Agnes Geijers Sängerin war, so war Malla Silfverstolpes Nichte Ava Wrangel Lindblads. Obwohl Lindblad auch fleißig Kammermusik komponierte, waren es seine Lieder, in denen er als Komponist aufblühte. Während seines ganzen Lebens schrieb er Lieder; die ersten entstanden zu Beginn der 1820er Jahre, die letzten in den 1860ern. Lindblads Leben spielte sich zwischen den Salons in Stockholm und Uppsala und dem Landleben in Östergötland ab, wo er aufgewachsen war. *En ung flickas morgonbetraktelse* hat wie Geijers *Blomplockerskan* einen naiven Grundton; es schildert die Freude eines jungen Mädchens auf das Treffen mit ihrem Verlobten, aber auch Überlegungen, was sie tragen und wie sie ihm antworten soll. Lindblads *Bröllopsfärden* und Geijers *Skärslipargossen* wurden zu derselben Zeit komponiert, beide enthalten realistische Elemente. In *Skärslipargossen* ist die harte Arbeit des jungen Burschen und der sich drehende Schleifstein in der surrenden Begleitung zu erkennen. *Bröllopsfärden* ist eine schwedische Ballade, die farbige Schilderung einer Fahrt mit Pferd und Wagen. Text und Musik sind eng

miteinander verflochten, man hört die Pferdehufe in dem Klaviervorspiel; ein Motiv beschreibt die rasante Fahrt bis hin zum Ziel, wo die strahlende Braut in ihrem Brautkleid den eifrigen Bräutigam erwartet. Über das Eis geht es, und mit einem dramatischen Kontrast wird das furchtbare Ende geschildert, als das Eis bricht und die Kutsche im See versinkt.

Mån tro? Jo, jo! wurde oft von der berühmten Sängerin Jenny Lind gesungen. Das Lied hat zwei Ebenen, eine verspielt humoristische und eine unsicher fragende, die sich sowohl im Text als auch in der Musik widerspiegeln. Wie so oft bei Lindblad werden Gefühle von Naturschilderungen abgelöst, die durch tonmalersche Zwischenspiele eine angenehme Distanz schaffen. *En sommardag*, eines seiner besten Lieder, ist ein gutes Beispiel dafür. Es beginnt mit einem dahin plätschernden Vorspiel, das eine idyllische Stimmung verbreitet. Der Text beschreibt einen Spaziergang in naturschöner Umgebung, und die Klavierbegleitung vertieft den Eindruck des Naturerlebnisses. Dasselbe gilt auch für das Lied *Aftonen*, in welchem die Atmosphäre in Stagnelius' Text von der Musik übernommen wird, die Ruhe in der Klavierstimme harmonisiert mit der sanften Melodie der Singstimme.

Einige von Lindblads Liedern wurden zu Beginn der 1840er Jahre komponiert und schildern realistisch in Wort und Ton die komplizierte Situation, in der er sich befand, als er sich, verheiratet und dreifacher Vater, in die 20 Jahre jüngere Jenny Lind verliebte. *Varning* wurde von Jenny Lind gesungen, und man ist versucht zu folgern, dass der Text von Lindblads verbotener Liebe zu der Sängerin handelt. Die Vertonung ist sehr subtil: Bei den Worten „Gib acht, gib bloß acht“ stockt der Fluss in der Musik und mahnt zur Reflexion. Aber hier finden sich auch Lieder mit anderen Themen. *På gamla dagar* war z.B. Lindblads

Antwort auf Carl Jonas Love Almqvists umstrittene Novelle *Det går an*, welche das Konzept der lebenslangen Ehe in Frage stellte und in den Kreisen des Komponisten als skandalös betrachtet wurde.

Lindblads Lieder reichen von *Svanvits sång*, das im Herbst 1822 auf einen Text aus *Lycksalighetens ö* seines Freundes Per Daniel Amadeus Atterbom entstand, bis zum Ende der 1860er Jahre. Eines seiner letzten Lieder war die Vertonung eines Gedichtes von seinem Schwiegersohn Urban von Feilitzen, *Nattviol*. Im Alter lebten Lindblad und seine Frau in einem der Häuser auf dem Hof ihrer Tochter Lotten und ihres Mannes in Östergötland. Die beiden Männer hatten ein sehr unterschiedliches Temperament, was oft zu Konflikten führte. Um verstanden zu werden, schrieb Urban von Feilitzen das Gedicht *Nattviol* und schenkte es Lindblad. Dieser verstand die Geste und komponierte eines seiner besten Lieder, mit einer lyrischen Grundstimmung in Melodie und Begleitung, die die Botschaft des Textes widerspiegelt.

Lindblad wurde oft „der schwedische Schubert“ genannt. Wie Schubert hatte er die Gabe, einem Text durch seine Musik mehr Tiefe zu verleihen. Viele seiner Lieder haben wunderschöne Melodien, wobei aber die Interpretation des Textes im Mittelpunkt steht. In vielen Fällen war Lindblad Romantiker, was seine Einstellung und seine Gefühle anging, aber Klassiker in Form und Ausführung.

Zwei Generationen und eine ganz andere Welt trennen August Söderman von Geijer und den anderen. Er begann seine Karriere als erfolgreicher Theatermusiker und leitete schon als 19-jähriger sein eigenes Ensemble. Im Winter 1856/57 ermöglichte ein Stipendium dem 24-jährigen einen Studienaufenthalt in Leipzig. Zwei wichtige Faktoren unterscheiden Södermans Musik von der seiner Vorgänger: Nach den 1850er Jahren wurden öffentliche Konzerte häufiger,

wodurch eine größere Distanz zum Publikum entstand. Gleichzeitig lernte Söderman Wagners Musik kennen, und dies beeinflusste seine eigenen Kompositionen.

Alle Söderman-Lieder auf dieser CD bis auf *Synden, döden* stammen aus der Zeit um den Leipziger Aufenthalt herum. *Flickan i skogen*, das erste im Druck erschienene Lied Södermans, wurde Teil einer Komödie namens *Lilla Fadette* und sehr beliebt. Aus der gleichen Schaffensperiode kommen *Majvisa*, *Jungfrun i rosengård* und *Serenad*, während *Im wunderschönen Monat Mai*, *Ich hab im Traum* und *Ballade* direkt in Leipzig komponiert wurden. Nach seiner Rückkehr wurde Söderman als Chorleiter an der Königlichen Oper Stockholm angestellt. Als solcher wurde er sehr angesehen und häufig eingeladen, auch andere Chöre zu dirigieren. Im Zusammenhang mit seiner Tätigkeit als Chordirigent entstanden seine Vertonungen von Bjørnstjerne Bjørnsons Gedichten. *Synden, döden* wurde 1871 komponiert und der Sängerin und Freundin Fredrika Stenhammar gewidmet.

Södermans Lieder waren kaum für die Salons gedacht. In seiner Söderman-Biografie schreibt Gunnar Jeanson, dass dieser „mit seinem verschlossenen Wesen“ nicht in diese Umgebung passte. Sein Kollege Ludvig Norman berichtete, dass Söderman sich höchstens einen Augenblick lang in einem Salon zeigte, um im nächsten schon wieder verschwunden zu sein. Das kurze Klavierlied als Genre besaß für Söderman nie die gleiche Bedeutung wie für die vorhergehende Generation. Seine Lieder weisen klanglich in eine neue Richtung, er wollte mit einem breiteren Pinsel malen, eine größere epische Breite und dramatische Effekte schaffen und sein Gefühl für Lyrik entwickeln, das seine Begabung so besonders machte.

© Eva Öhrström 2011

Die international hoch angesehene Mezzosopranistin **Anne Sofie von Otter** gehört zu den besten Sängerinnen ihrer Generation. Ihr Repertoire reicht von Barockmusik bis hin zu zeitgenössischen Werken; darüber hinaus hat sie auch mit der Pop-Legende Elvis Costello und dem bekannten Jazz-Pianisten Brad Mehldau zusammengearbeitet. Ihre eindrucksvolle Diskografie hat ihr zahlreiche Auszeichnungen eingebracht, darunter die des Recording Artist of the Year der International Record Critics Association, einen Grammy Award als beste klassische Sängerin, einen *Gramophone* Award sowie einen Diapason d'Or de l'Année als Künstlerin des Jahres. Sie genießt eine langjährige Zusammenarbeit mit dem Pianisten Bengt Forsberg, mit dem sie regelmäßig Konzertreisen unternimmt und viele abwechslungsreiche Liedprogramme eingespielt hat. Eine der ersten dieser Aufnahmen war ein Sibelius-Programm für BIS.

Internationales Renommee erwarb sich Anne Sofie von Otter als exzellenter Octavian (*Der Rosenkavalier*) mit Aufführungen am Royal Opera House Covent Garden, an der Bayerischen Staatsoper, der Opéra National de Paris und der Wiener Staatsoper. Sie sang die Rolle auch an der Metropolitan Opera unter James Levine sowie bei einer DVD-Einspielung mit Carlos Kleiber. Weitere wichtige Opernaufnahmen umfassen *Orphée et Eurydice* unter John Eliot Gardiner und Händels *Ariodante* und *Hercules* unter Marc Minkowski, mit dem sie auch Auszüge aus den Operetten von Offenbach aufgeführt hat. Sie ist weiterhin gefragt von den führenden Dirigenten, Orchestern und Opernhäusern der Welt und tritt in den USA, Kanada, Europa, China und Japan sowie in Australien und Neuseeland auf.

Anne Sofie von Otter wurde in Schweden geboren und studierte an der Königlichen Musikhochschule in Stockholm sowie an der Londoner Guildhall

School of Music and Drama. Diese CD entstand mit freundlicher Genehmigung von Naïve, Paris.

Bengt Forsberg studierte an der Musikhochschule in Göteborg, wo er zunächst als Organist sein Examen ablegte, 1978 folgte das Pianistendiplom. Er ist ein sehr geschätzter und engagierter Kammermusiker, sowohl in Schweden als auch im Ausland. Zu seinen regelmäßigen Partnern zählen der Cellist Mats Lidström und der Geiger Nils-Erik Sparf. Seine Zusammenarbeit mit der Mezzosopranistin Anne Sofie von Otter ist besonders erfolgreich, sie treten regelmäßig in Konzertsälen auf der ganzen Welt auf. Sie haben viele gemeinsame Aufnahmen vorgelegt, einige davon wurden mit prestigeträchtigen Preisen ausgezeichnet. Bengt Forsberg tritt auch als Solist mit Orchester auf; er hat mit allen großen schwedischen sowie einigen internationalen Orchestern musiziert. Sein Repertoire ist außergewöhnlich breit gefächert. Besonders bekannt ist er für seine Interpretationen unbekannter Werke von bekannten Komponisten sowie für seinen Einsatz für weniger bekannte und zu Unrecht vernachlässigte Komponisten wie Medtner, Korngold, Alkan, Chabrier und Percy Grainger. Bengt Forsberg ist Direktor einer angesehenen Kammermusik-Konzertreihe in Stockholm.

Erik Gustaf Geijer, Franz Berwald, Adolf Fredrik Lindblad et August Söderman ont tous écrit des chansons solos dans une période de la vie musicale suédoise où la musique domestique prévalait. De nouvelles inventions au début du 19e siècle ont facilité la publication imprimée et il existait un marché pour la vente de musique : la classe bourgeoise augmentait rapidement dans les villes et l'intérêt pour la chanson était soutenu dans les foyers. Lindblad et Geijer ont écrit leurs chansons pour la vie sociale domestique. Leurs propres salons servaient évidemment de scènes. Berwald et Söderman pensaient à d'autres milieux musicaux : Berwald s'enligna tôt sur les estrades de concert et Söderman, qui représentait une génération plus récente, appartenait au monde de la musique chorale et de scène.

Franz Berwald ne composa qu'un petit nombre de chansons. *Drei Sing-lieder* dont *Lebt wohl ihr Berge* et *A votre âge* ainsi que *Romance* datent de peu avant 1820 ; il compléta son choix de textes suédois par des français et des allemands et il espérait un succès international qui ne vint pas. La chanson *Le 4 juillet 1844 – Le Roi Oscar* est un cadeau d'anniversaire à Oscar 1er ; elle fut chantée en public sans grand succès. Un critique trouva la musique instrumentale de Berwald meilleure que sa vocale. Berwald essaya peut-être d'ouvrir de nouvelles voies avec ses chansons compliquées mais on préférerait la chanson simple en son temps et c'est pourquoi l'effet contraire s'est produit et plusieurs de ses chansons sont encore inconnues aujourd'hui.

Si la musique instrumentale était le côté fort de Berwald, les chansons étaient celui de Geijer et de Lindblad. Lindblad et Geijer circulaient dans les salons de Malla Silfverstolpe et d'autres amis à Uppsala et à Stockholm. Geijer écrivit ses chansons dans les années 1830 et 40 et ses textes se référaient souvent à

son quotidien. *Min politik* [*Ma politique*] traite de ses problèmes comme politicien au parlement, *Gräl och allt väl* [*Querelle et tout va bien*], des complications de la vie sociale et *Blomplockerskan* [*La jeune fille aux fleurs*] décrit une jeune fille qui effeuille une marguerite avec des oui et non pour découvrir si elle aura son bien-aimé. C'est une poésie naïve qui ne manque pas de charme et qui donne une bonne idée de la vie de salon chez les Geijer quand leur fille Agnès était la chanteuse tout indiquée.

Si Agnès chantait Geijer, la nièce de Malla Silfverstolpe, Ava Wrangel, chantait Lindblad. Même si Lindblad composait beaucoup de musique de chambre, il était à son meilleur dans les chansons. Lindblad faisait la navette entre la vie sociale des salons de Stockholm et d'Uppsala et la vie dans la nature dans l'Östergötland de son enfance. Comme dans *Blomplockerskan* de Geijer, le ton naïf de la chanson *En ung flickas morgonbetraktelse* [*Contemplations matinales d'une jeune fille*] décrit à la fois la joie et les hésitations quant à la tenue et aux répliques appropriées en vue de la rencontre avec son fiancé. *Bröllopsfärden* [*Le voyage de noces*] de Lindblad et *Skärslipargossen* [*Le garçon de meule*] de Geijer ont été composées vers la même époque et les deux chansons ont des souches réalistes. Dans *Skärslipargossen*, le garçon est pressé de travailler et le texte « surra hjul » [siffle, roue] se reflète dans le bourdonnement de l'accompagnement. *Bröllopsfärden* est une ballade suédoise qui décrit en couleur le voyage en voiture à cheval. Le texte et la musique se suivent intimement, on entend les sabots du cheval dans le prélude, un motif décrit la randonnée cahotante vers la mariée qui, resplendissante dans sa robe, attend son fringant mari. Ils s'engagent sur la glace et un contraste dramatique décrit la fin horrible quand la glace cède et l'équipage disparaît au fond de l'eau.

Jenny Lind a souvent chanté *Mån tro ? Jo, jo !* [À votre avis ? Oui, oui !] La chanson transmet deux messages, l'un est humoristique et railleur, l'autre est une incertitude interrogative reflétée dans le texte comme dans l'accompagnement. Comme si souvent chez Lindblad, les sentiments deviennent des images de la nature qui, illustrées par leurs interludes, créent une dimension agréable. Cela se voit aussi dans *En sommar-dag* [Un jour d'été], l'une de ses meilleures chansons. Elle commence avec une introduction ondulante qui crée une atmosphère idyllique. Le texte traite d'une promenade dans la belle nature et l'accompagnement au piano approfondit l'expérience de la nature. Il en va de même de la chanson *Aftonen* [Le soir] où l'humeur du texte de Stagnelius est reprise dans la musique et le calme dans la partie de piano s'harmonise bien à la mélodie caressante de la partie vocale.

Plusieurs des chansons de Lindblad datent du début des années 1840 quand, père de trois enfants et époux de Sophie Kernell, fille d'un pasteur, il s'était épris de la cantatrice Jenny Lind, de 20 ans plus jeune que lui, et décrivait sa situation compliquée en musique et en mots réalistes. Jenny Lind a chanté *Varning* [Alerte] et il serait facile de supposer que le texte traite de l'amour défendu de Lindblad pour la cantatrice. La chanson est composée avec subtilité ; aux paroles « Giv nu akt, noga akt » [Faites attention maintenant, très attention], le cours s'arrête et appelle à la réflexion. Il se trouve aussi ici des chansons qui parlent d'autre chose. *På gamla dagar* [Sur les vieux jours] est la réponse de Lindblad au récit discuté de Carl Jonas Love Almqvist *Det går an* [Cela peut aller], qui avait choqué plusieurs membres du cercle.

Les chansons de Lindblad s'étendent de *Svanvits sång* [Chanson du cygne blanc], composée en automne 1822 sur un texte de son ami Atterbom, jusqu'à la fin des années 1860. Une des dernières chansons qu'il a

composées utilise le poème *Nattviolen* [Violette de nuit] de son gendre Urban von Feilitzen. Le vieux couple Lindblad vivait dans une des maisons de la ferme Lövingsborg de leur fille Lotten et de son mari dans l'Östergötland. Les deux hommes avaient des personnalités radicalement différentes, ce qui généra souvent des conflits. Pour être compris, Urban von Feilitzen écrivit le texte *Nattviolen* et le donna à Lindblad. Lindblad comprit le geste et composa l'une de ses meilleures chansons où le lyrisme dans la mélodie et l'accompagnement capte le contenu du texte.

La musique de Lindblad avait, comme celle de Schubert, le don d'approfondir le texte. Nombre de ses chansons sont mélodiques et harmoniques et l'interprétation des textes est centrale ; dans plusieurs cas, il s'est montré romantique de conception et de sentiment, mais classique dans la forme et la réalisation.

August Söderman était de deux générations plus jeune que Geijer par exemple et il appartenait à un monde musical tout autre. Il réussit d'abord dans la musique de théâtre et à 19 ans, il dirigeait déjà son propre orchestre. À 24 ans, en hiver 1856–57, une bourse lui permit de se rendre à Leipzig pour y étudier. Deux facteurs importants affectèrent la musique de Söderman pour qu'elle se distingue de celle de ses prédécesseurs. Le nombre des concerts publics augmenta après la décennie 1850, ce qui eut pour effet de créer une certaine distance vis-à-vis des auditeurs. En même temps, Söderman découvrit la musique de Wagner, ce qui influença ses compositions.

Toutes les chansons de ce recueil, sauf *Synden, døden* [Le péché, la mort] sont reliées plus ou moins intimement à l'année passée à Leipzig. *Flickan i skogen* [La jeune fille dans la forêt] fut chantée dans la comédie *Lilla Fadette* et grandit rapidement en popularité. *Majvisa* [Chanson de mai], *Jungfrun i rosen-gård* [La jeune fille dans la roseraie] et *Sérénade*

datent de la même période tandis que *Im wunder-schönen Monat Mai* [Dans le beau mois de mai], *Ich hab' im Traum* [J'ai rêvé] et *Ballade* furent composées à Leipzig. De retour en Suède, Söderman devint maître des chœurs au Théâtre Royal. Très apprécié comme chef choral, il fut souvent demandé pour diriger le chœur de la société de musique. Ces activités aboutirent à des arrangements de poèmes de Bjørnstjerne Bjørnson. *Synden, døden* survint en 1871 et Söderman la dédia à son amie la chanteuse Fredrika Stenhammar.

Les chansons de Söderman sont difficilement composées pour les salons. Dans sa biographie sur Söderman, Gunnar Janson écrit « qu'avec sa personnalité fermée », il ne convenait pas au milieu des salons. La chanson de petit format ne fut jamais pour Söderman ce qu'elle avait été pour la génération précédente. Ses chansons annonçaient de nouvelles sonorités, il voulait utiliser un pinceau plus large, obtenir une surface épique plus étendue, un élan dramatique plus dynamique et développer le sentiment lyrique qui caractérisait son talent.

© Eva Öhrström 2011

Avec un répertoire qui s'étend du baroque à la musique contemporaine, la mezzo-soprano suédoise **Anne Sofie von Otter** a aussi travaillé avec le légendaire artiste pop Elvis Costello et le célèbre pianiste de jazz Brad Mehldau. Son imposante discographie a gagné de nombreux prix dont un Grammy comme meilleure chanteuse classique, un prix *Gramophone* et un Diapason d'Or de l'Année comme artiste de l'année. Elle compte plusieurs années de collaboration avec le Bengt Forsberg, sur disque et en concert.

C'est le rôle d'Octavian (*Le Chevalier à la rose*) qui lui apporta une renommée internationale. Elle l'a

chanté au Covent Garden et aux maisons d'opéra à Munich, Paris et Vienne, ainsi qu'à l'Opéra Métropolitain à New York et elle a même participé à une version filmée de l'opéra sous la direction de Carlos Kleiber. D'autres enregistrements remarquables d'opéras comptent *Orphée et Eurydice* dirigé par John Eliot Gardiner et *Ariodante* et *Hercule* de Haendel dirigés par Marc Minkowski avec lequel elle a chanté des extraits d'opérettes d'Offenbach. Constamment demandée par les principaux chefs, orchestres et maisons d'opéra du monde, elle a enregistré ici grâce à l'aimable permission de la compagnie de disques Naïve.

Bengt Forsberg a étudié au Conservatoire National à Gothembourg où il a obtenu son diplôme d'organiste en 1975 – qu'il compléta avec un diplôme en piano en 1978. Très apprécié comme chambriste en Suède et à l'étranger, il compte parmi ses collaborateurs réguliers la mezzo-soprano Anne Sofie von Otter, le violoncelliste Mats Lidström et le violoniste Nils-Erik Sparf. Il fait souvent des tournées mondiales avec von Otter et plusieurs de leurs disques ont remporté des prix prestigieux. Forsberg est aussi engagé comme soliste avec tous les orchestres symphoniques suédois importants et de nombreux autres à l'étranger. Son répertoire est vaste et il aime ressortir des œuvres oubliées – des pièces inhabituelles de compositeurs connus tout comme des œuvres de compositeurs moins connus comme Medtner, Korngold, Alkan, Chabrier et Percy Grainger. Il est aussi directeur artistique de la musique de chambre à l'Allhelgonakyrkan à Stockholm où plusieurs des meilleurs musiciens de la Suède se produisent régulièrement.

ADOLF FREDRIK LINDBLAD

1 Aftonen

Aftonen nalkas;
i skuggornas hägn
dalarna svalkas
av pärldaggens regn.
Kvällen azuren
med gullstjärnor strör;
hela naturen
i vällust nu dör.

Fjärilen gungas
på törnosbarm;
ljuvt hon betungas,
dess vän är så varm.
Tyst han sig gömmer
i blommans sköt,
Tyst han sig gömmer,
slumrar och drömmer
om allt vad han njöt.

Text: Erik Johan Stagnelius

2 Der schlummernde Amor

Er liegt und schläft an meinem Herzen,
Mein guter Schutzgeist sang ihn ein;
Noch kann ich fröhlich sein und scherzen,
Kann jeder Blum' und jedes Blatt's mich freun.
Nachtigall, Nachtigall, ach!
Sing' mir den Amor nicht wach!

Text: Matthias Claudius

3 Mån tro? Jo, jo!

Vad mänd' det landet heta,
som har min älskling gömt,
män tro?
Det ville jag väl veta,
och om han mig har glömt?
Jo, jo!

Lilla fågel, ge mig svar!
Du, som genom luften far,
dröj, o dröj!
Säj, o säj!

Evening

Evening approaches;
Surrounded by shadows
The valleys grow cool
From the pearly dew.
The evening scatters
Golden stars across the sky;
All nature expires,
Consumed by rapture.

A butterfly sways
On a thorny breast;
Is encumbered by its delight,
For its friend is so warm.
Silently it hides
In the bosom of the flower.
Silently it hides
Slumbers and dreams
Of all that delighted it.

Amor Sleeping

He lies asleep on my heart,
My faithful guardian spirit sang to him.
Still I can rejoice and play,
And delight in each flower and leaf.
Nightingale, O nightingale.
Don't waken Amor with your song.

Would You Think? Indeed!

What might that country be called
That has hidden my beloved,
Would you think?
Would that I knew this
And whether he has forgotten me.
Indeed!

Little bird, give me an answer
As you sail through the air.
Wait, O wait.
Tell me, tell me.

Nej, du skyndar bort så fort,
bryr dig om mitt kval ej stort.
Ensam så min visa dör,
sjunger på en ton,
som ingen hör.

Text: Adolf Fredrik Lindblad

4 Svanvits sång

Stilla, o stilla!
Somna från storm och snö!
Ensliga lilla,
nu är det tid att dö!
Kallt är kring dal och sjö;
stilla, o stilla!

Skuggan låt gömma
allt, vad du njöt och led;
glömma, o glömma
sådan är solens sed!
Lär dig, i nattens fred,
glömma, o glömma!

Tystna då, tystna,
töm i en suck din själ!
Upphör att lyssna;
livet dig bjöd farväl:
"Arma, god natt, sov väl!"
Tystna då, tystna!

Text: P. D. A. Atterbom

5 Varning

Se konvaljerna små
mellan tuvorna stå,
och de sprida sin ånga så sällt.
Deras vällukt är sann,
och de ge ingen ann
än just den, deras Herre beställt.
Men den munnen som log,
då på läpparne dog
detta ord, som ditt älskande öra förnam,
Giv nu akt, noga akt,
att den leende mun ej en kommande stund
bringar lättrogna hjärtat på skam.

You fly away so fast,
Not caring much about my distress.
Thus, alone, my song dies,
Lingering on a note
That no one can hear.

Swan-White's Song

Calm, O be calm.
Slumber from storm and snow.
Solitary being,
Now it is time to die.
Valley and lake are cold,
Calm, O be calm.

May the shadows hide
All that brought pleasure and pain.
Forget, O forget
For that is the way of the sun.
Learn in the peace of night to
Forget, O forget.

Silent, then, be silent,
Empty your soul with a sigh.
Cease from listening,
Life bade you farewell:
'Poor creature, good night, sleep well.'
Silent, then, be silent.

Warning

Look how the lilies of the valley
Rise among the grass
Spreading their lovely scent.
True is their fragrance
And they render no other
Than that which their Lord commanded.
But that mouth that smiled,
As on the lips died
The word that your loving ear perceived,
Do pay heed, pay close heed,
That the smiling mouth will not
Bring shame to a credulous heart.

Om du skådar i sjön
och ser böljan så grön,
hur hon bärs av de blånande hav;
Då du vet vad du ser,
hon ej bjuder dig mer
än den kyliga famnen till grav;
Men om handen dig räcks
och om famnen dig sträcks
av den vän, nyss dig svor både kärlek och tro:
Då giv akt, noga akt,
att den himmel dig bjöds ej av vinter föröds
innan sommaren får hälsa ditt bo.

Vad jag sjungit i dag
är dig ej till behag,
men den sången är ljuvlig ändå;
Djupt till hjärtat den går
och sitt blödande spår han där trycker
men svalkar också;
Vill du höra dess ljud
och dess varnande bud
"Lär dig älska, försaka, mer älska likväl!"
Och giv akt, noga akt,
att det ord som du hört ej din ömhet förstört,
men en gud har väckt upp i din själ.

Text: Adolf Fredrik Lindblad

6 Nattviolen

Nu blommor nattviolen,
Men ack, du vet det väl –
Ej kringglänst, ej i solen
kan den giva uttryck åt sin själ.
Har du väl sett vid roten
ett väsens tvedräkt?
Vänd dig hit!
Vad ser du,
Vad ser du då?
O, svart är ena foten,
den andra foten vit.
Först när till ro är solen,
när sövd är dagens röst,
då bryter nattviolen
inseget på sitt tryckta bröst.

If you peer into the lake
And consider the green waters
Borne up by the blue of the sea.
Then you know what you see,
She offers you nothing more
Than a cold embrace for a grave.
But if the hand is offered you
And you find yourself embraced
By the friend who swore you love and fidelity,
Do pay heed, pay close heed,
That the proffered heaven is not ruined by winter
Before summer visits your nest.

What I sang today
Will not please you,
Yet it is a lovely song.
It goes to the depths of the heart
Impressing its bloody traces there,
But soothing it too.
Would you hear its sound
And its warning note?
'Learn to love, to forego, and to love the more.'
And pay heed, pay close heed,
That the words you have heard have not made you hard,
But have wakened a god in your soul.

Butterfly Orchid

Now the orchid is in bloom,
But, as you know so well,
It is not in bright sunlight
That it gives expression to its soul.
Have you seen at its root
Its twofold nature?
Turn and look.
What do you see,
What, then, do you see?
One stem is black
While the other is white.
And it is not until the sun rests
And the day falls silent
That the orchid
Bursts the lock of its sealed bosom.

Det dolda sår som ömmar,
för varje öga öppnas då;
Då stiga vålluktsströmmar
emot det dunkla blå.

Text: Urban von Feilitzen

7 Frieriet

Ack Betty, av ditt ögonpar
ett dödligt sår jag fått.
Vi dröjer du att ge mig svar?
Du länge mig förstått.
Ack kära Jon, på dig jag ser
Och jag älskar dig mer och mer.
Men svara ja, det vill jag ej,
och vill ej heller säga nej,
och därför tycker jag som så:
Jag mig betänka må.

Ack Betty, minns i somras ju,
Hur säll, hur glad jag var.
Det var en gång, så sade du,
du skulle ge mig svar.
Ack kära Jon, nog är det så,
Väl kunde du mitt löfte få,
Men Jon och Hans och Matts och Pär!
I alla är jag litet kär,
och därför tycker jag som så:
Jag mig betänka må.

Ack Betty, huru grym du är,
Som så mig kan bedra.
Nog ser jag vad som håller här:
Du vill en annan ha.
Nej kära Jon, så hör då mig!
Skall jag nå'n ha, så tar jag dig,
men för att säga hur det är:
I ingen är jag riktigt kär,
och därför tycker jag som så:
Jag mig betänka må.

Text: Adolf Fredrik Lindblad

The hidden wound that aches,
Opens up for all to see;
And lovely scents ascend
Toward the dark blue sky.

The Marriage Proposal

O Betty, your two eyes
Have mortally wounded me.
Why do you tarry with your answer?
You have long understood my wishes.
O dear Jon, I gaze at you
And I love you more and more.
But I do not wish to answer yes,
And neither answer no,
And so I conclude
That I must think it over.

O Betty, I remember last summer,
How delighted, how happy I was.
For on one occasion you said
That you would give me an answer.
O dear Jon, that is surely true,
You might well have my promise,
But Jon and Hans and Matts and Pär,
I am a little struck by you all,
And so I conclude
That I must think it over.

O Betty, how cruel you are,
To deceive me like this.
I understand what is happening:
You want someone else.
No dear Jon, listen to me.
If I must choose I will take you,
But if the truth be known:
I am not passionate about any of you,
And so I conclude
That I must think it over.

8 På gamla dagar

Anna: O Eduard! Minns du väl
så långt tillbaks som tretti år?

Dess minne för min själ
står kvar som från igår.
Minns du vår bröllopsdag?
En yngling stod du stolt för mig,
och ung var också jag,
med blicken fäst på dig.

Den tro som ömt du svor mig då,
o aldrig, aldrig svek du den;
Vad sorg och fröjd oss stötte på,
det rättas väg ej vek du den.

O Eduard, väl är grått vårt hår,
och vintren re'n för dörren står,
men är jag kär för dig,
som du är kär för mig,
så smeker vårens vind
än gammal gummas kind.

Eduard: O Anna! Ingen dag
och intet är sitt slut har nått,
då ej din själs behag
jag bättre har förstått.
Ditt glada mod jag såg,
när vattnet steg uti min själ;
Invid ditt bröst jag låg
och så blev allting väl.

Och barnen på vår middags höjd
Oss mana än då tiden far:
"O delen än en stund vår fröjd!
Gån icke bort, O biden kvar!"

Ja Anna, väl är grått vårt hår
och vintren re'n för dörren står,
men är jag kär för dig,
som du är kär för mig,
så smeker vårens vind
än gammal gubbes kind.

Tillsammans: Och barnen...

Text: Adolf Fredrik Lindblad

In Old Age

Anna: O Eduard. Do you remember
As long ago as thirty years?

For me those memories are as fresh
As though they were from yesterday.
Do you remember our wedding day?
You stood before me looking youthful,
And I was also young,
And my gaze was fixed on you.

The fidelity that you so tenderly promised me,
Never, never have you betrayed it.
No matter what sorrows or joys befell us,
You did not stray from the straight and narrow.

O Eduard, our locks are surely grey,
And winter is already at the door.
But if I am loved by you
As you are loved by me,
Then the breeze of spring will
Still caress an old woman's cheek.

Eduard: O Anna. Not a day passes,
Not a year either,
When I have not better understood
The beauty of your soul.
I have witnessed your cheerful courage
As the waters rose in my soul.
By your bosom I reclined
And everything was made well.

And the children in the middle of our lives
Encourage us, as time goes by:
'Share our joy for a while longer yet.
Do not leave us but remain with us.'

O Anna, our locks are surely grey,
And winter is already at the door.
But if I am loved by you
As you are loved by me
Then the breeze of spring will
Still caress an old man's cheek.

Together: And the children...

9 Vaggvisa

Jag sjunger för min lilla,
Om han är tyst och stilla.

Snart kommer en guldvagn ur fönstret hit in,
där sitter en gosse med vingar så nätta,
och nickar och säger, att vagnen är din.
Med fyra små fjärlar, så granna, så lätta!

Jag sjunger för min lilla,
Om han är tyst och stilla.

I den får du åka i skyn till den ön,
där guldäpplen växa, dem paggojer vakta.
Men se inte opp, då du far över sjön.
Låts sova, så går det så vackert, så sakta.

Nu sover ju min lilla,
och allt är tyst och stilla.

Text: Frans Michael Franzén

10 Blomplockerskan

Det är så roligt
och så förtroligt,
om våren ibland blomstren gå,
att minnas, ömma,
att drömma, glömma,
sin oro ibland blommor små.

En blick jag vet som ljuvare dock är
än blommans färg, än ljusets glans,
än himlens blå, än vårens krans;
det är hans!
Det är hans,
vars trohet jag begär,
vars bild är mig så kär.

Skall han mot mig trogen vara,
sköna blomma svara, svara!
Jag ur dina blad vill rycka
gudasvaret om min lycka.

Lullaby

I sing for my child
When he is calm and quiet.

Soon a golden chariot will enter the window
With a winged boy sitting comfortably within.
He will nod and say that the chariot is yours,
With its four little butterflies so fine.

I sing for my child
When he is calm and quiet.

In the chariot you can ride to the island
Where golden apples grow and parrots watch.
But don't look up as you cross the sea.
Pretend to sleep and you will have a fine trip.

Now my child is sleeping,
And all is calm and quiet.

ERIK GUSTAF GEIJER

The Flower Picker

It's such a delight,
Such an intimate joy,
To walk among the spring flowers.
To recollect and to feel,
To dream; and to forget
One's anxieties among the blooms.

But I know a gaze that sweeter is
Than the flower's hue, the glowing light,
Than the azure sky, the wreath of spring;
It is his!
It is his,
Whose fidelity I desire,
Whose image is so dear to me.

Will he be faithful to me,
Fairest flowers, answer, answer.
From your petals I will pluck
The divine answer about my joy.

Nu försiktigt!
Räknom riktigt!
Ja, nej, ja, nej, ja, nej, ja, nej, ja, nej, ja!
Det är riktigt!
Det är så roligt...

Text: Erik Gustaf Geijer

11 Gräl och allt väl

Litet gnabb ibland
skadar intet grand,
om man blott älskar varann;
mulen himmel ock
klarnar åter opp,
så är naturens lopp.

Hjärtat i sin bur
är ett litet djur,
som tar stundom häftig fart;
kärlek och tro
smeka det till ro helt snart.
När som jag tänker på min värd
solsken har hjärtat då igen.

Text: Erik Gustaf Geijer

12 Min politik

Går mig världen mot,
hör jag gräl och knot,
då är det visst ganska illa.
Rår jag ej därför,
tänker jag: vi bör
jag med sorg min tid förspilla?
Svare var för sig,
jag svarar för mig,
och låter mig ej förvilla.
Vad i hjärtat talar stilla,
jag vill lyssna till och gilla.
Och om man på det rådet hör,
det går till slut dock som det bör.

Text: Erik Gustaf Geijer

Please be careful.
Count them with vigilance,
Yes, no, yes, no, yes, no, yes, no, yes.
It is true!
It's such a delight...

Contention and Resolution

Bickering from time to time
Does not really hurt,
As long as one loves the other.
An overcast sky
Will brighten again,
For that is nature's law.
The heart in its cage
Is a little animal,
Sometimes leaping into action;
Love and fidelity
Soon calm it down again.
Whenever I think upon my friend,
Sunshine reigns in the heart once more.

My Policy

If the world seems threatening
And I hear quarrels and grumbles,
Then things are not good.
If it is not my fault,
I conclude: why should I
Waste my time being unhappy?
Each man must answer for himself,
I answer for myself,
And do not let myself be misled.
The calm thoughts of my own heart
I shall commend to myself.
And if one keeps this counsel,
Things will work out as they should.

13 Skärslipargossen

Gott folk, jag är en fattig gosse,
som slipar kniv och sax.

Jag är skärslipargossen,
som slipar kniv och sax.

Finns intet arbete här?

Jag ringa lön begär.

Surra hjul! Surra hjul!

Jag sjunger till din gång.

Surra hjul! Surra hjul!

Min syssla sker med sång.

Är det bråttom, vackra flicka?

I blinken jag färdig är.

Se ej på mig! Gå ifrån mig!

Av de blickar du skickar

mitt huvud går ikring

som hjulet går i ring, i ring –

det gör ingenting.

Nu är jag färdig, tack!

Nu jag vandrar åter, ack!

En gång jag har ock tjänat ut,
då tjänar jag mig en flicka till slut.

Gott folk, jag är en fattig gosse,
som slipar kniv och sax.

Jag är skärslipargossen,
som slipar kniv och sax.

Ej gossen stanna här får,

ej stackars gossen stanna får;

För annan dörr han går.

Surra hjul! Surra hjul!

Jag sjunger till din gång.

Surra hjul! Surra hjul!

Min syssla sker med sång.

Text: Erik Gustaf Geijer

The Little Knife Grinder

Good people, I am a poor lad,
Who sharpens knives and scissors.

I am a little knife grinder
Who sharpens knives and scissors.

Is there no work here?

I don't ask much in payment.

Whir, you wheel, whirl!

I sing as you spin.

Whir, you wheel, whirl!

I sing as I work.

Are you in a hurry, pretty damsel?

I'm finished in an instant.

Don't look at me. Leave me alone.

The looks you give me

Make my head spin,

Like the whirling of the grinding wheel.

It does not matter.

For now I am finished, thank you.

Now I'm on my way again.

One day I will have served my apprenticeship
And then I will finally earn a maiden.

Good people, I am a poor lad,
Who sharpens knives and scissors.

I am a little knife grinder
Who sharpens knives and scissors.

The lad cannot stay here,

The poor lad cannot stay.

He must ring on other doors.

Whir, you wheel, whirl!

I sing as you spin.

Whir, you wheel, whirl!

I sing as I work.

ADOLF FREDRIK LINDBLAD

14 En sommardag

O, ljuva sommarfläkt,
som mina kinder smeker!
O! huru svalt och täckt
din kyss min tinning rört!
Ditt glada sus jag hör,
då du med blomstren leker,
och mera skön du gör
den dröm, som nyss du stört.

Hör, vilken säng
ur sjö och skogar klingar!
Ack, tysta smärtan ned,
som än min ande tvingar!
Kom, milda sommarfläkt!
Av dina vingar täckt,
ingen glädje jag begär,
men ro mig blott beskrär!

Hör, vilken röst
i dina suckar talar!
O! hur mitt kvalda bröst
du tjusar och hugsvalar!
Far, milda sommarvind!
Hälsa till björk och lind!
Deras frid jag njuta fick,
men blott ett ögonblick.

Text: Adolf Fredrik Lindblad

15 Gubben vid vägen

Glada ungdom, se min nöd!
Se gubben vacklar mot sitt stöd;
Han har ej hus, ej säng, ej bröd.
O given av ert överflöd,
Förbarmen er! Förbarmen er!
Han om en liten gåva ber.
Min andedräkt är kort, och lång
blir ej min visa denna gång.
Av nöden lider hjärtat tvång,
och klagar fram sin dystra säng.
Förbarmen er! Förbarmen er!
Er goda gärning himlen ser.

A Summer's Day

O lovely summer breeze,
That caresses my cheeks,
How coolly and chastely
Your kiss has touched my temples.
I hear your cheerful sigh,
As you play among the flowers,
And you make much lovelier
The dream you interrupted.

Listen to the song
That resounds from lake and forest.
O, dampen that pain
That grips my soul.
Come, lovely summer breeze.
Embraced by your wings,
I seek no other joy,
Just bring me your peace.

Hear, a voice
Speaks through your sighs.
O, how you enchant and comfort
My labouring breast.
Continue, gentle summer breeze.
Greet each birch and linden tree.
I have enjoyed the peace they bring,
Though for an instant only.

Old Man by the Roadside

Happy youngsters, witness my distress.
See how the old man falters.
He has no house, no bed, no food,
Give something of your superfluity.
Have mercy on him. Have mercy,
As he begs for a little gift.
My breath is short. My song
Will not be long just now.
From need my heart is suffering
And sings its sad lament.
Have mercy. Have mercy.
Heaven sees your good deeds.

Jag minns väl bättre dar
än dessa, må ni tro;
Men åren blott bedra,
och skicka sorg för ro.
Jag var ock ung en gång,
och världen mot mig log;
En flickas blick jag såg,
Men också den bedrog,
Och hur det gått:
Stort och smått flyktat har.
Och ingen vän
känner igen
vem den gamle fordom var.

Text: Adolf Fredrik Lindblad

16 En ung flickas morgonbetraktelse

Jag är så glad idag!
Han kommer hit idag!
Då få vi unga dansa och sjunga;
De gamla le däråt.
Men ack hur klär jag mig rätt,
att jag honom må behaga?
Den blå klädningen sitter så nött;
Den tror jag jag ska taga?
Och blommorna blå,
de klä mig väl också?
Och han ska dess mening förstå.
Men tänk om han frestar mig
och frågar: Älskar du mig?
Då svarar jag genast nej.
Men bör jag svara nej?
Förstås att jag svarar nej.
Jag är så glad idag...

Text: Adolf Fredrik Lindblad

17 Bröllopsfärden

Solen går ned, skuggan på bed
sträcker sig så långt över glittrande snö.
Vinden så kall susar i tall;
Re'n det börjar skymma i skog och på sjö.

Indeed, I can remember
Happier days than these.
But the years deceived me,
Sending sadness instead of peace.
Once I too was young
And the world smiled at me.
I saw a damsel's glance,
But that too deceived me.
And life's result?
Things great and small have passed.
And there is now no friend
Who recognizes
Who the old man used to be.

A Maiden's Morning Reflections

I am so happy today.
He will visit today.
And we youngsters will dance and sing
While our elders will laugh at us.
But what am I to wear
That will entice him?
My blue dress fits so well
So I think I'll wear it.
And blue flowers
Also suit me too?
And he will understand their meaning.
But just think if he tempts me,
And asks: Do you love me?
Then I'll answer no.
But should I answer no?
Of course I'll answer no.
I am so happy today...

Journeying to the Wedding

The sun is setting and the shadows
Reach far across the glittering snow.
Cold winds sigh in the spruce trees,
As dusk settles on forest and lake.

Hopp! Var snabb, min snälla fox!
Din lätta hov ej spara.
Trän och buskar nicka glatt
när dem förbi vi fara.
Havre gul och ett vänligt skjul
vänta på dig, men i bröllopsskrud
väntar sin brudgum min strålände brud.
Hör, vilket skri for tätt förbi!
Var det väl en uv ifrån granträdets topp?
Öka ditt språng! Vägen är lång,
redan bak björkdungen månen går opp.
Hopp! Var snabb, min snälla fox! ...
Nå. Vad står på! Skygga ej så!
Nu är vi där nere på glänsande fjärd.
Isen är stark; Stenbunden mark
bär ej mer säkert vår ilande färd.
Hopp! Var snabb, min snälla fox! ...
Huh! Vad jag ser vinka mig där!
Vita slöjor vaja under himlens tak.
Hjälp, store Gud! Blev döden min brud!
Häst och släde ligga i vidöppen vak.
Svartblå vågor gömma nu i kalla skötet
unga hjärtats fröjd åt kärlekssälla mötet.
Bröllopsljus uti brudens hus
brinna förgäves, ty på bjällromas ljud
lyssnar nu fåfängt den långtande brud.
Text: Adolf Fredrik Lindblad

18 Romance

Jag minnes dig,
när näktergalen med sorglig röst
genljuder kvalen uti mitt bröst.
När minns du mig?
Jag minnes dig,
vid månans ljus i tysta kvällen,
vid bäckens sus från branta hällen.
Var minns du mig?

Giddy up. Make speed, my trusty horse.
Don't spare your steps.
Trees and bushes nod cheerfully
As we hurry past them.
Fine oats and a dry stable
Await you. But in wedding attire
My radiant bride waits for her groom.
What a screech passed close by.
Was it an eagle owl in the treetop?
Lengthen your stride. The road is long
And the moon is already rising.
Giddy up. Make speed my trusty horse...
Well. What's the matter. Don't shy.
Now we are down on the glimmering lake.
The ice is strong. A paved road
Would not carry us more securely.
Giddy up. Make speed my trusty horse...
What do I see waving at me over there?
White veils sway beneath the heavenly ceiling.
God help me. Is death to be my bride?
Horse and sled have fallen through the ice.
Blue-black waves provide a cold embrace
For a young heart's joy at the loving encounter.
Wedding candles in the bride's house
Burn in vain. For the yearning bride
Listens vainly for the sound of the sleigh bells.

FRANZ BERWALD

Romance

I remember you
When the nightingale's sad tune
Echoes the anguish in my breast.
When do you remember me?
I remember you
In the moonlight of a silent evening,
At the ripple of a steeply flowing stream.
Where do you remember me?

Jag minnes dig
med bitter nöje då hjärtat brinner,
med sorgligt löje då tåren rinner.
Hur minns du mig?

O minns du mig
till dess i döden ljuvt sammanblandas
de skilda öden! Evar jag andas,
minns jag blott dig.

Text: Friedrich von Matthisson, 'Andenken' · Swedish translation: anon.

19 Lebt wohl ihr Berge

Lebt wohl ihr Berge, ihr geliebten Triften,
ihr traulich stillen Täler lebet wohl!
Johanna wird nun nicht mehr auf euch wandeln,
Johanna sagt euch ewig lebe wohl!
Ihr Wiesen, die ich wässerte!
Ihr Bäume, die ich gepflanzt,
grünet fröhlich fort!

Lebt wohl! ihr Grotten und ihr kühlen Brunnen!
Du Echo, holde Stimme dieses Tals,
die oft mir Antwort gab auf meine Lieder,
Johanna geht, und nimmer kehrt sie wieder!

Text: Friedrich Schiller

20 Traum

Es hat mir jüngst geträumet,
ich lag' auf steiler Höh';
es war am Meeresstrande,
ich sah wohl in die Lande
und über die weite See.

Es lag am Ufer drunten
ein schmuckes Schiff bereit,
mit bunten Wimpeln wehend,
der Ferg' am Ufer stehend,
als wär ihm lang die Zeit.

Da kam von fernen Bergen
ein lust'ger Zug daher.
Wie Engel täten sie glänzen,
geschmückt mit Blumenkränzen,
und zogen nach dem Meer.

I remember you
With bitter pleasure when my heart blazes,
With sorrowful smiles when tears flow.
How do you remember me?

O remember me
Till death shall delightfully combine
Our separate fates. Wherever I breathe
I remember only you.

Farewell You Mountains

Farewell, you mountains, you beloved pastures,
Farewell, you faithful, quiet valleys!
Joan will now no longer walk upon you,
Joan says farewell for ever.
You meadows that I watered!
You trees that I planted,
May you burst into leaf!
Farewell you caves and cooling springs!
You echo, sweet voice of the valley,
That often gave answer to my songs,
Joan departs and will never return.

Dream

I just dreamed that I found myself
On a high cliff.
It was on the water's edge
And I could see far inland
And out over the sea.

Moored below
There was a fine vessel ready
With pretty bunting fluttering,
The ferryman waiting on the beach
Somewhat impatiently.

From the mountains came
A strange procession of people.
They shone like angels
And wore floral wreaths
As they marched towards the sea.

Voran dem Zuge schwärmten
der muntern Kinder viel.
Die andern Becher schwangen,
musizierten, sangen,
schwebten in Tanz und Spiel.

Sie sprachen zu dem Schiffer:
„Willst du uns führen gern?
Wir sind die Wonnen und Freuden,
wollen von der Erde scheiden,
all von der Erde fern.“

Er hieß ins Schiff sie treten,
Die Freuden allzumal,
Er sprach: „Sagt an, ihr Lieben!
Ist keins zurückgeblieben
auf Bergen, noch im Tal?“

Sie riefen: „Hier sind alle!
Fahr zu, wir haben Eil!“
Sie fuhren mit frischen Winden,
fern, ferne sah ich schwinden
der Erde Lust und Heil.

Text: Ludwig Uhland

21 A votre âge

A votre âge, souvent on ignore, Julie,
d'un lien fortuné la douceur infinie ;
mais un jour vous saurez quel tourment est le cœur,
quand un vrai sentiment n'en fait pas le bonheur ;
lorsque sur cette terre on se sent délaissée,
qu'on n'est d'aucun objet la première pensée ;
lorsque l'on peut pleurer, sans que sur nos malheurs
jamais aucun mortel puisse verser des pleurs.
On se désintéresse à la fin de soi-même,
on cesse de s'aimer, si quelqu'un ne nous aime ;
et d'insipides jours l'un sur l'autre entassés,
s'écoulent lentement et sont vite effacés.

Text: Mme [Anne Louise Germaine] de Staël (adapted)

22 En parcourant les doux climats

En parcourant les doux climats
de Paphos et Cythère,
on n'éprouve point l'embarras
d'une langue étrangère.

In front of the procession there were
Lots of happy children.
The others swung their tankards,
Played instruments, sang,
Glided forth in dance and play.

They spoke to the ship's captain:
'Would you be so kind as carry us away?
We are the blessings and the pleasures
Who wish to depart from the earth,
To leave this earth.'

He told them to step on board,
All the joyous crowd.
He said: 'Tell me, dear people,
Has no one been left behind
On the mountains or in the valleys?'

They answered: 'We are all here.
Set sail, we are in a hurry.'
A fresh breeze carried them,
Far, far away I saw disappear
The delights of this world.

At Your Age

At your age, Julie, one often overlooks
The infinite sweetness of a happy attachment.
But one day you will know the torment of the heart
When a true emotion does not lead to happiness.
When, in this life, we feel forsaken,
When we are not the first thought of anyone;
When we can weep without any mortal
Ever being moved to tears by our misfortunes.
In the end we lose interest in ourselves.
We cease to love ourselves, if no one loves us,
And one dull day is added to another,
Passing slowly and being rapidly forgotten.

Traversing the Balmy Climates

In traversing the balmy climates
Of Paphos and Cythera
One does not need to face the impediment
Of a foreign language.

Sans peine au pays des amours
un secret se révèle,
le sentiment aura toujours
sa langue universelle.

Commerce d'amour est un jeu
qui partout est le même.
Partout sourire est un aveu,
sur la bouche qu'on aime.
Quand deux amants ont à régler
l'intérêt plus tendre ;
n'ont-ils pas les yeux pour parler,
et le cœur pour s'entendre ?

D'une beauté bien tendrement
presser la main chère ;
partout c'est dire avec serment
« Je t'aime, ô mon amie »,
Un sein de Lis (divins appas)
qui soulève la gaze ;
En s'agitant ne dit-il pas
Qu'un même feu l'embrase ?

Text: anon.

Den 4 juli 1844 (Konung Oscar! – Fantasiestycke)

Svea hjältemodren satt
på sin fjälltron högt i Norden.
Som ett gullmoln ljusa locken
flöt kring pannans solitär.
Vänligt leende stod Vären bredvid henne
och med vingen viftade han bort en tår
som än dröjd på hennes kinder
talte om en öm förlust;
men nu tänkte hoppet hennes öga
och med silverstämma högt hon kvad:

O Vår, med hoppet hand i hand,
flyg över kungastad och land,
och smycka Scandia till brud
vid majsols blick och lärkans ljud.

I ljusgrön mantel skall hon stå,
med rosor röda, sippor blå,
och liljor, vitare än snö,
den höga, stolta hjältemö.

In the land of love a secret
Effortlessly reveals itself,
Loving feelings will always have
Their universal language.

The business of love is a game
Which is ever the same.
Everywhere, a smile is an avowal
On the lips of a person one loves.
When two lovers need to settle
Their most tender accounts,
Do they not use their eyes for speaking
And their hearts for listening?

To press with tenderness
The dear hand of a beauty,
Is everywhere an avowal:
'I love you, my dearest'.
A lily-white breast (divine attraction)
Which flutters below the veil.
In its excitement does it not announce
That an equal flame kindles it?

The Fourth of July 1844 (King Oscar – Fantasy Piece)

Svea, mother of heroes, sat on
Her mountain throne far north.
A cloud of golden tresses
Floated round her forehead.
Spring stood before her with a friendly smile
And with his wings removed a tear
That still languished on her cheeks,
Speaking of a tender loss.
But hope was now lit in her eyes
And with a silvery voice she proclaimed:

O spring, bearer of hope,
Fly over capital and country
Dressing Scandia as a bride
In the May sunshine as the lark sings.
Dressed all in green she shall stand,
Decorated with red roses and blue anemones,
And lilies white as snow,
Heroic, proud and noble damsel.

Ty uti kärlek, renhet, tro
hon skall med Nordens Oscar bo
bland sina berg med bröst av järn,
och svärd och männer till sitt värn.

Av ett så skönt förbund i Norden
en ädel telning skall gå fram
och hänga kronan över jorden
med mogen frukt av Oscars stam.

Den heter: mod att värdigt lida,
sann frihet och rätttrådighet,
och frid med svärdomjordad sida,
självtändighet och idoghet.

O brud! Din brudgum gå till möte,
med tro och kärlek honom krön.
En framtid slumrar i ditt sköte,
som han och du så hoppfullt skön!

Text: Göran Gabriel Ingelman

For in a spirit of love, purity and fidelity
She shall dwell with Nordic Oscar
Among her iron-clad mountains
And sword and soldiers for her defence.

Out of such a fine Nordic alliance
A noble issue shall go forth,
And hang his crown over the world
With the ripe fruit of Oscar's dynasty.

That is: courage to suffer nobly,
True freedom and honesty,
And peace sustained by the sword,
Independence and industry.

O bride. Go forth to meet your bridegroom,
Crowning him with fidelity and love.
The future slumbers in your bosom,
That you and he so sincerely wish.

AUGUST SÖDERMAN

24 Jungfrun i rosengård

Nog vet jag en mö i rosendegård,
hell dig, du väna lilja!
Till henne står all min längtan och håg,
till henne det lyster mig gilja;
på henne jag tänker, då solen går opp.
Hell dig, du solsken klara!
Till henne jag haver min lit och mitt hopp,
till henne det lyster mig fara;
på henne jag tänker, då solen går ned.
Hell dig, du solsken klara!
Då går jag så ensam på villande hed
och får ej hos ungmön vara.

Text: anon.

25 Jungfrun i det gröna

Det var en gång en jungfru, hon satt i rosengård,
de rosorna hon hade jämt så kära.
Och varje litet blomsterstånd hon tog uti sin vård;
ty städs hon ville friska kransar bära.

The Maiden in the Rose Garden

Certainly I know a maiden in the rose garden,
Hail, you fair lily.
All my longing and desire is focused upon her,
And it is to her I want to propose,
And it is her I think of as the sun rises.
Hail, bright sunshine.
My trust and my hope are in her,
And it is to her that I yearn to go;
And it is her I think of as the sun sets.
Hail, bright sunshine.
Alone I wander on the uncharted heath
And am not allowed to be with the maiden.

The Maiden in the Garden

There was once a maiden in a rose garden.
She loved the roses dearly.
And she cared for each and every bloom
Because she wanted always to wear fresh posies.

Och hennes moder varnade sin unga dotter så:
"Det smyger ormar under blomsterstänglar!"
Men unga dottern aktade ej mycket där uppå:
"För ormarna nog vakta mig Guds änglar."

Att ormen låg i rosenstånd, det säger icke jag,
men nog var rosen giftig ibland flera;
Ty sköna jungfrun tvättar sig i tårar natt och dag –
men vit som förr, hon bliver aldrig mera.

Text: Bernhard Elis Malmström

26 Synden, døden

Synden, døden, søstre to,
to, to,
sad tilsammen i morgenrøden.
"Gift dig, søster, så får jeg bo,
bo, bo,
i dit hus," sagde døden.

Synden holdt bryllup, døden lo,
lo, lo,
dansede om dem på bryllupsdagen;
natten kom, hun brudgommen tog,
tog, tog,
og bar bort i et lagen.

Synden vågnd alene, græd,
græd, græd.
Døden sad over i morgenrøden:
"den du elsker, jeg elsker med,
med, med; –
han er her," sagde døden.

Text: Bjørnstjerne Bjørnson

27 Ich hab' im Traum geweinet

Ich hab' im Traum geweinet,
mir träumte, du lägest im Grab.
Ich wachte auf, und die Träne
floß noch von der Wange herab.

Ich hab' im Traum geweinet,
mir träumt', du verliebest mich.
Ich wachte auf, und ich weinte
noch lange bitterlich.

Her mother warned the young maiden thus:
'There are snakes among the stems of the roses'.
But the maiden took little notice of this:
'For God's angels will protect me from snakes'.

That the snake lay among the roses I do not claim,
But the rose was certainly poisonous.
For the maiden washes in tears night and day,
But never again will she be pristine white.

Sin, Death

Sin and death are two sisters,
Two, two,
That sat together in the blush of dawn.
'Marry, sister, and then I can live,
Live, live,
In your house', said death.

Sin was wed, death smiled,
Smiled, smiled,
Danced around them on their wedding day.
Night fell and death took the bridegroom,
Took, took,
And carried him off in a sheet.

Sin woke alone and wept,
Wept, wept.
Death appeared in the blush of dawn:
'The one you love, I love too,
Too, too,
He is with me', said death.

I Wept in My Dream

I wept in my dream,
As I dreamt that you had been buried.
I awoke and tears continued
To flow down my cheeks.

I wept in my dream,
As I dreamt that you had left me.
I awoke and I wept
Long and inconsolably.

Ich hab' im Traum geweinet,
mir träumte, du bleibest mir gut.
Ich wachte auf, und noch immer
strömt meine Tränenflut.

Text: Heinrich Heine

28 Im wunderschönen Monat Mai

Im wunderschönen Monat Mai,
als alle Knospen sprangen,
da ist in meinem Herzen
die Liebe aufgegangen.

Im wunderschönen Monat Mai,
als alle Vögel sangen,
da hab' ich ihr gestanden
mein Sehnen und Verlangen.

Text: Heinrich Heine

29 Flickan i skogen

Ensam i dunkla skogarnas famn
går jag enslig stig.
Doften, rosor!
Doften, blommor och fläktars sus,
doften alla vid stjärnors ljus!
Dofta, hjärta,
dofta stilla i natten!

Ensam i mörka skogarnas djup
går jag enslig stig.
Sjungen skogar!
Sjungen grottor och källors sus,
sjungen alla vid månens ljus.
Sjung, mitt hjärta,
sjung, o, stilla i natten!

Ensam i gröna skogarnas lund
går jag enslig stig.
Vaknen andar!
Vaknen andar i lundars sus,
vakna alla vid nattens ljus.
Vakna, hjärta,
vakna stilla i natten!

Text: Emil von Qvanten

I wept in my dream,
As I dreamt that you remained true to me.
I awoke and, still,
My tears flowed in a torrent.

In the Lovely Month of May

In the lovely month of May
When all the buds were bursting,
Then love arose
In my heart.

In the lovely month of May,
When all the birds were singing,
I revealed to her
My longing and desiring.

The Maiden in the Forest

Alone in the sombre embrace of the forest
I wander a lonely path.
Release your scent, roses.
Release it, you flowers and sighing breeze
Release it, all, by the light of the stars.
Release your scent, heart,
In the calm of the night.

Alone in the dark depths of the forest
I wander a lonely path.
Sing, forest.
Sing, you caves and rustling wells,
Sing, all, by the light of the moon.
Sing my heart,
Sing in the calm of the night.

Alone in the forests' green groves
I wander a lonely path.
Wake spirits.
Wake spirits, to the sighing of trees,
Wake, all of you, to the nocturnal light.
Wake, heart,
Wake in the calm of the night.

30 Ballade

Die heil'gen drei Kön'ge aus Morgenland,
sie frugen in jedem Städtchen:

„Wo geht der Weg nach Bethlehem,
ihr lieben Buben und Mädchen?“

Die Jungen und Alten, sie wußten es nicht,
die Könige zogen weiter;
sie folgten einem goldenen Stern,
der leuchtete lieblich und heiter.

Der Stern blieb steh'n über Josephs Haus,
da sind sie hineingegangen;
das Öchslein brüllte, das Kindlein schrie,
die heil'gen drei Könige sangen.

Text: Heinrich Heine

31 Serenad

Kärleksdikter, ljuva bikter, hulda kringsväva!
Tonernas vagsång sakta vyssjar dig till ro.
Sången är blott en dröm,
Göm på dess skatter, göm!

Kärlek, skönhet, fröjd och välljud
sångens myrrentjäll bebo,
Kärlek, skönhet, fröjd och välljud
sångens myrrentjäll bebo.

Text: anon.

32 Majvisa

Blommorna knoppas och fåglarna slå
jublande sänger mot himmelens blå;
bäckarna brusar och kullen är grön,
vindarna leka kring speglande sjön;
fjärilar komma med fröjdande bud
om Maj och hans brud, om Maj och hans brud.

Dig då, min flicka, jag helgar min skål!
Kärleken vinkar till skönhetsens mål.
Skogen han susar; skön är hans röst,
öga mot öga och bröst emot bröst!
Sången som mildt genom grenarna går,
Kärlek, blott kärlek, blott kärlek förstår.

Blommorna knoppas och fåglarna slå...

Text: C. F. von Zeipel

Ballad

The three holy kings from the orient
Enquired in every little town:
'What is the way to Bethlehem,
Dear boys and girls?'

Neither young people nor old knew the way,
So the kings continued their search.
They followed a golden star
That shone so beautifully and brightly.

The star stood still above Joseph's house.
And the kings entered.
The little ox bellowed, the infant cried,
And the three holy kings sang.

Serenade

Love poems, delightful confessions, graciously waft.
A lullaby gradually rocks you to sleep.
The song is but a dream,
Hide its treasures, hide them.

Love, beauty, pleasures, harmony,
Dwell in the myrtle-wreathed abode of song,
Love, beauty, pleasures, harmony,
Dwell in the myrtle-wreathed abode of song.

May Song

Flowers bloom and the birds send
Songs of joy up to the blue heavens.
Streams rush and the hills are green,
And the winds play on the mirror-like lake.
Butterflies bring joyous messages
About May and his bride, May and his bride.

To you, young maiden, I dedicate my toast.
Love acknowledges the goal of beauty.
The forest sighs with lovely voice,
Eye to eye and breast to breast.
A song that gently caresses the branches.
Love and only love can comprehend love.

Flowers bloom and the birds sing...

INSTRUMENTARIUM

Grand Piano: Steinway D

The music on this Hybrid SACD can be played back in stereo (CD and SACD) as well as in 5.0 surround sound (SACD).

Our surround sound recordings aim to reproduce the natural sound in a concert venue as faithfully as possible, using the newest technology. In order to do so, all five channels are recorded using the full frequency range, with no separate bass channel added: a so-called 5.0 configuration. If your sub-woofer is switched on, however, most systems will also automatically feed the bass signal coming from the other channels into it. In the case of systems with limited bass reproduction, this may be of benefit to your listening experience.

RECORDING DATA

Recording: February, April and May 2010 at Nybrokajen 11 (the former Academy of Music), Stockholm, Sweden
Producer and sound engineer: Hans Kipfer
Piano technician: Carl Wahren

Equipment: Neumann microphones; RME Octamic D microphone preamplifier and high resolution A/D converter; Sequoia Workstation; Pyramix DSD Workstation; B&W Nautilus 802 loudspeakers; STAX headphones
Original format: 88.2kHz / 24-bit

Post-production: Editing: Elisabeth Kemper, Nora Brandenburg, Michaela Wiesbeck
Mixing: Hans Kipfer

Executive producer: Robert Suff

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover text: © Eva Öhrström 2011
Translations: William Jewson (English); Anna Lamberti (German); Arlette Lemieux-Chéné (French)
Cover photography: © Alexander Sparf
Typesetting, lay-out: Andrew Barnett, Compact Design Ltd, Saltdean, Brighton, England

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.
If we have no representation in your country, please contact:
BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden
Tel.: +46 8 544 102 30 Fax: +46 8 544 102 40
info@bis.se www.bis.se

BIS-SACD-1867 © & ® 2012, BIS Records AB, Åkersberga.

